

LA TOMASA

SETMANARI CATALÀ

10 centims lo número

Soch una noya decent
 enemiga de tabola
 ni de fer parlá á la gent,
 pero per cassá al jovent
 la vritat... 'm pinto sola.

Còpia fòt. de A. Esplugas.

CRÓNICA DE LA SETMANA

JA comença a desglassar. En aquets últims vuyt dias lo fret s' ha deixat sentir menos estant casi completament lliure la circulació de trens en tot' Espanya. De tots modos los seus efectes en algunas pob'acions rurals 's deixarán sentir per bastants temps pus la neu depositada en moltes teuladas ha produhit derrumbaments qu' han deixat alguns d' ells á la miseria á infinitat de familias.

Lo temporal ha fet estragos també en tota la costa y si lo Govern escolta los clamors de tant desventurat, en la caixa de calamitats públicas s' hi ha de fer un bon forat.

Aquest es un gasto dels pochos qu' han de mereixer la aprobació general.

* *

Los telegramas de Madrit 'ns portan noticias de l' *olla podrida* governativa y ja farà prou lo Sr. Sagasta si pot conjurar la crissis que tenim en porta. Alló es una troca embullada que no bastan las mans de tots los Abarzuzas, Mauras y Canalejas pera trobar lo cap de la corda. Y com si 'l burro no anés prou carregat, ara venen los fabricants d' alcohols anunciant una reunió magna que donará mes joch de lo que molts 's creuhen.

Tot aixó no es óbice per que lo Sr. Lopez deixi de vista l' últim adorno de la boca-mániga *tan ben guanyat* y sembla que ja s' ha trovat la fórmula que justifique l' ascens. Vamos. . que vagi de gust; la qüestió es lo galonet.

* *

Per lo que toca aquí á casa, tenim un inginyer de las obras del port que val un Perú. Mentres los vehins é industrials de la barriada de *Cá 'n Tunis* s' reuneixen, cridan, y telegrafian á Madrit temerosos de quedar casi aislats de la nostra Ciutat, aquell mestre, segons noticias, treballa allá á la cort pera esterelisar los treballs de aquets perjudicats vehins.

Lo Sr. Collaso que está en lo deber de vetllar pera tots los barcelonins no duptém que tirarà per terra los plans d' aquest nomenat *Quiñones* per un estimat colega d' aquesta capital.

Si pot conseguir lo nostre alcalde que no torni aquest que s' interessa tant per nosaltres, tindrem un tanto mes qu' agrahir a! Sr. Collaso.

Ho farà eh?

* *

A la quenta 'l capellanet Cesáreo assesi de la infeliz D.ª Inés Martínez era un pájaro de quenta, gran jugador de pilota y *de pilotas* havent sigut sargento d' exercit y de carácter molt irascible. Segons las versions qu' han circulat sobres aquest crim, 's veu que 'l mestre no va avenirse á que 'l despullessen de la majordona que s' havia procurat ab bonas paraulas, filla de la interfecta, qui no va saber las bonas qualitats del capellanet fins que ja la tenia á casa seva.

Los detalls del crim fan aixecar los cabells de punta. Al ser prés aquest mal sacerdot anava vestit de paisá y boyna molt cayguda sobre 'la cara.

E's que se 'n devia dar vergonya... ¡pobre home!

ESTUDIANT.

MENUDENCIA

—Vosté, ni del A'fabet
ne deu sapigué 'l preludi.
—¿Per qué ho diu aixó vosté?
—Perque sempre fuig d' estudi.

LLUIS SALVADOR

Frontopilotamania

UN

terme nou.

Una *séba* nova per una diversió vella.

Y tant necessari que 's vá fent l' espectacle pilotayrel Uixl

No sembla sino que la marxa de las costums modernas dependeixi de la direcció de las pilotas.

Un *tanto* més ó menos ben apuntat es capás de decidir la sort de la societat ibérica.

La defensa del bon gust patri té per baluarts 'ls *frontons*.

Las *canchas* venen á ser los nous camps de batalla ahont es disputat l' honor de la Patria á cops de pilota.

Els Irunes ó 'ls Beloquis, 'ls Pedrós ó 'ls Navarretes son avuy 'ls capdills de la moda pilotera que ab la *cesta* per escut reben y tornan la pilota als més esforsats campeons dels demés espectacles nacionals.

La forsa moral de la Espanya moderna está en relació directa ab la forsa bruta del primer *zagüero*.

Blanchs y blaus son 'ls colors que haurán de sustituir aviat al *vermell y gualdo* de nostra pintada bandera.

Pera deixar nostre pabelló ben sentat, fá més *tropa* avuy un *quadro* de *cancha* ahont s' hi formi un bon partit de pilota, que no pas tots 'ls quadros que formin nostras tropas contra tots 'ls partits haguts y per haver.

Un *saque* ó una *pifia* pot ser causa d' un alsament patriótic-pilotaire ó d' una revolució social pilotera; com pot una *falta* fer perdre una mala *partida* política de las que 's jugan cada vegada que hi há crissis en las *canchas* ministerials.

¡Qui ho diria que una pilota perduda es lo suficient perá tirá á terra, de *rebot*, á tot un Govern d' aquestos que tenen la pilota penjada!

Una bona *bolea* es prou y massa per clavar una senyora *boleya* al personatge més *delantero* de la situació.

Las *apostas* son lo mercuri del termómetro que marca 'ls graus de la civilisació *frontonera* que are domina: 'ls *corredors* son 'ls Colons de l' América que s' ha descobert á l' altra part de la mar dels *momios*.

No sembla sino que sense un *Beti-Jai* ó un *Jai-Alai* la societat moderna se n' aniria al *car-ay*.

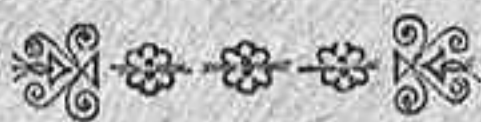
Lo qual demostra que la societat espanyola d' are no es altra cosa que un *joch de pilotas*.

A casa mateix, per seguir la corrent, també 'ns hi hém aficionat d' alló més á la pilota.

Sino que, en compte de tirarla á la paret, la tirém á l' olla.

J. BARBANY.

Nou retratos, y un ministeri pitjor

Lo ministre de la Guerra,
afirman qu' es tan després,
que condecora y premia,
als militars de mes pés.

L' home ho fá: per que quan cai-
la situació actual, (gui
se 'n recordin y li donguin
l' entorxat d' un grau mes alt.

En Canalejas rumia
rumia, rumia molt;
vol presentá uns presupostos,
mes clars que la llum del sol.

Vol superar los ingressos,
diu que 'ls gastos reduhirá,
pero per are, rumia,
rumia y... rumiará.

Es un home molt enérgich
lo ministre de Foment;
sols es débil ab lo clero
que 'l punxa á cada moment.
Pero es lo qu' éll diu quan parla
en lo Congrés ó Senat:
jo haig de fe 'l que vol lo clero
per xó cobro y soch manat.

Lo d' Estat, li va á la quá,
no vol transigir per res;
l' honor pátri, es l' honor pátri,
la pátria es pátria y rés mes.

La proba d' aixó que l' home
passa engunias á desdir,
per rebre... ab pompa y boato
al enviat marroquí.

L' Abarzuza ¡pobret homel
diu que s' arrenca 'ls caixals
al veurer los compromisos
que té en donar credencials.

Nit y dia li demanan
passes pera pogué anar
á enriqueirse, y lo pobre home
¿qué ha de fer sino firmar?

Lo qui porta la cartera
dita de Governació.
es un home de pensadas
de *buten y de mistó*.

Com te 'l fil de vint mil tramas,
no fá mes que trencá fils;
per are pensa en nosaltres:
'ns envia vint civils.

En Pasquin: (are no 'l creguin

pasquin revolucionari)
es un ministre pacífich,
no 's belluga, ni pensarhi.

Te 'l projecte de construintse
una esquadra com éll sab
mes per dissort lo projecte
no li vol sortir del cap.

Respecte á lo gran ministre
de Gracia y Justicia, mut:
que peor es meneallo
y lo que 's remena put.

Prou fá 'l home en dur la carga
d' afiná 'l pes de la ley
que ha de castigá als que faltin
siga un Willié, siga un rey.

En Sagasta es d' una pasta
que hi entran en confusió
los ministros que regeixen
á la espanyola nació.
Tira, quan se li va ab modos,
afluixa si amenasseu.
Res, tenim un ministeri
que á fe de Deu no te preul

J. ROIG CORDOMÍ.

AMARGAS QUEIXAS

“¡RECRISTINA!... ¡Quin torment
¡Quin torment més fort m' ha dat!
¡May m' ho hauria imaginat!
¡Jesus! ¡Quin atreviment!
¡Vaja, aixó no pot anar!
Ha comés una imprudencia
y una grossera indecencia
que jo no puch tolerar.

Ha demostrat uns instints
y una gran perversitat
sols dignes d' un ser malvat
que té sentiments ruhins.

Encara no m' hi venjat;
pero ab ánsia ferho espero
per calmá 'l meu desespero
y castigar sa maldat.

Oh! Si! Juro ferli guerra
fins á l' hora de morir!
Mala sort puga tenir
per mar, com també per terral»

Guardant trágica actitut,
aixís s' esclamava, ab pena,
una preciosa morena
d' un modo molt resolut.

Sentintla una amiga seva

admirada li va dir:

—¿Qué 's lo que així 't fa sufrir?...
Digas, parla amiga meva.

¿Tal volta l' enamorat,
que 't va jurá etern amor,
sens' escrípo!, ni temor,
traidorament t' ha enganyat?..

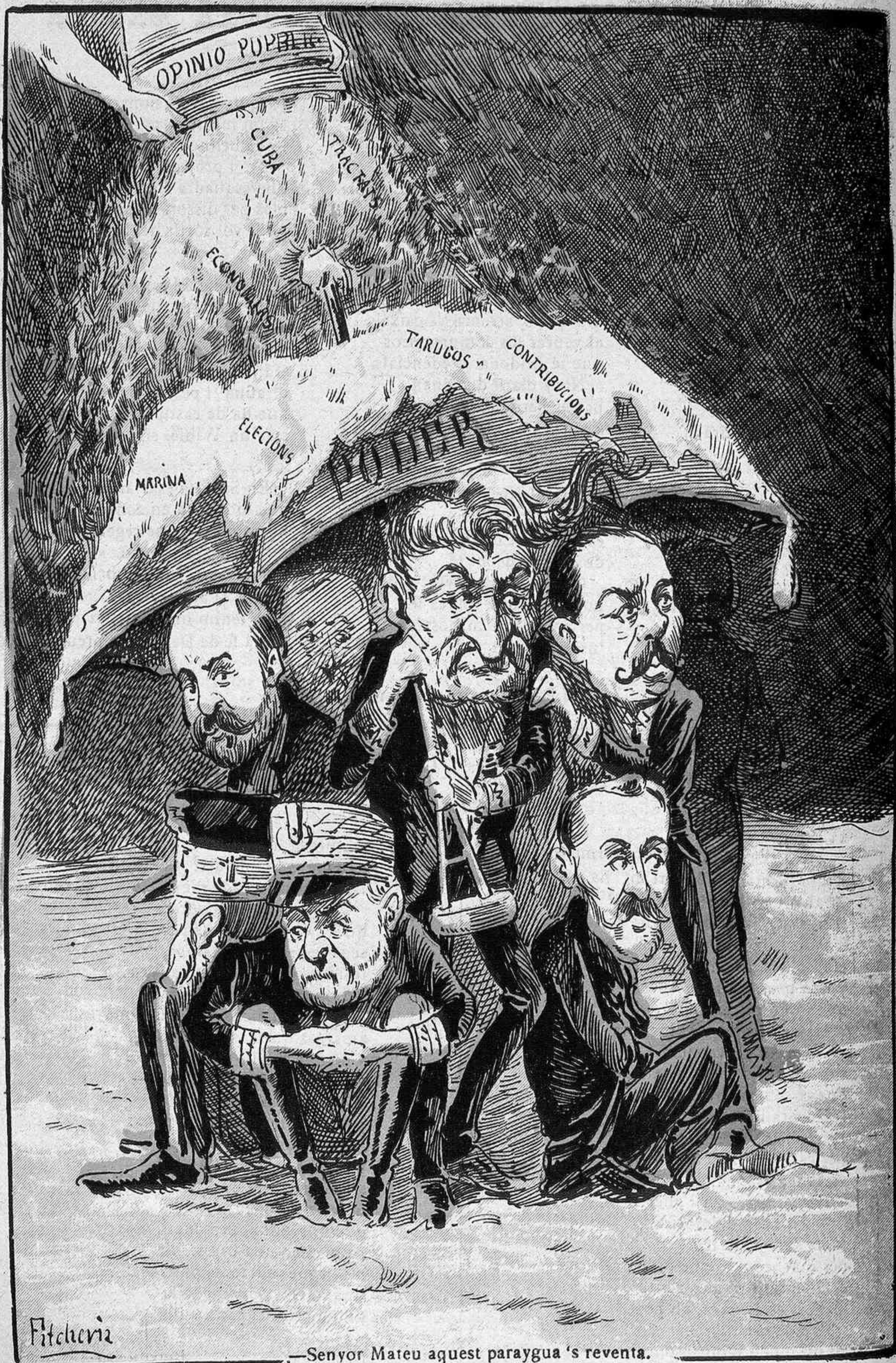
Lo teu silenci m' aterral
¿Per qué, donchs, tan t'esclamavas,
amargas queixas donavas
y llensavas crits de guerra?...

Pero digas, dona... ¡acaba!—
Y la preciosa morena
per si, va respondre ab pena:
—Jo la veu ab ira alsava,
perque al comensá á llegí,
ab senyalat interés,
la carta del méu promés
que hi rebut aquest matí,
¡com si ab una banderilla
m' hagués dat forsa punxada!...
una pussa condempnada
m' ha picat la pantorrilla!

Gracia, 1895.

BOIXOMPIAIG.

OPORTUNITATS

—Senyor Mateu aquest paraygua 's reventa.
—Pitxor serà quan desglassi joy, Domingo?
—Ab lo tercer entorxat penso jo . veyám si encara
no 'l podré estrenar...

¡PROU!

— Qué pensas Ramón?
— Resto á veurer quin 'm carrega menos del *Dituvi*
y *La Esquella*.
— Encara dura?... Jo 'm pensava que ja s' - havian
mort l' un al altre.

— Redeu!.. aixó ja no es periódich...
aixó es una tussuneria.

— Qu' ha llegit aixó?
— Qu' encara parla del mateix?
— Si...
— Donchs... passo!

May se sab lo que n' es bó

AQUEST proverbi, com casi la generalitat d' ells, encloou una gran vritat.

Diumenge al demati 'm passejava pel mo'l ab la no sé si bona ó mala intenció de tirarme de cap á mar per considerar qu' era l' únich medi de lliurarme del estat de magresa monetaria en que 'm trovo, quan 't vaig veurer un home coix d' una cama y borni d' un ull que, á la trassa, duya si fa no fa las mateixas intencions mevas.

Després de mirarnos aixís de regull l' un al altre bastant rato, esperant qui dels dos deixaria aquell lloch perque l' altre pugués sens testimoni fer la seva feyna, y veyent jo que la cosa anava llarga, vaig resoldrer dirigirli la paraula.

—Mestre,—li vaig cridar—¿Que os faria rés de tocá 'l dos d' aquí que tinch de fer un treball que no vol miradors?—á lo que, equivocant segurament los meus propósitos, dantloshi una interpretació distinta, 'm va contestar:—Fássi, fassi... ja fa temps que no hi sento de nás.—Si no es aixó, home,—vaig anyadir jo,—á lo que vosté 's refereix, tant es que ho deixi aquí com que m' ho emporti, perque vaig á un pais hont no 's coneix la tributació dels consums.

L' home va quedarse mirant y acostantse va diu me:

—Sab que ara comprénch lo que ve á fer?—Vol dir? vareig contestarli sorprés.—Vosté y jo, á no enganyarme, portem las mateixas intencions; jo vinch á tirarme á mar perque es tant l' odi qu' he agafat á las pompas humanas, que fins 'm sab greu que lo meu cós lo tanquin sicellats márbres, preferint pera tomba del meu cadávre uns quants centenars d' estómachs de llisseras que á mes de ser uns mausolis modestos, hauré tingut la satisfacció de proporcionar una alimentació abundanta y sana á n' aquestas pobres bestiolas.

—Es cert, si,—vaig fer jo—Ha endevinat las mevas intencions, pero jo ho faig per motius enterament opo sats als de vosté... Jo he resolt buscar la mort en lo fons d' aquestas ayguas perque á casa no hi ha per ninxo, ni per cotxe, ni per absoltas y perque jo no soch cap pinyol de préssech ó tros de patata perque 'm sembrin en aquell terreno que 'n diuhen la fossa comuna.

—Si es per xó... no quedi de triar un altre medi de deixar aquest món de miseria; jo soch rich y deead' are 'l faig hereu d' un panteón que 'm van fer los germans Ventura, que va costarme un dineral; aquí duch paper y llápis y hi estendré la meva úl ima voluntat, pera que lo posin en possessió d' aquella darrera mostra del orgull y vanitat del home.

—Vosté es rich y 's mata?... vaig contestar jo, fent cas omis de la oferta, preocupat solsament ab la idea de que un rich 's desfés aixís tan á la fresca de la vida.

—Ay jove! ¿Que porta pressa?

—Home, ja voldria estar llest—vaig contestar—pe-

ro si lo que 'm vol dir no es llarch, no 'm vindrá tampoch d' un pam.

—Donchs escolti y judiqui luego si fa sempre la ditxa del home lo possehir los bens de la fortuna; ningú sab lo que n' es bó.

Vosté es treballador?

—Artista... vuy dir que tiro l' art.

—Y aquesta feyna quant li redi úa setmanalment?

—Oh... es molt irregular; pero conti unas setmanas ab altrás sobre unas nou pessetas que quan he fet tú y tú, no mes 'm quedan deutes.

—Donchs jo 'n guanyava vuyt, abans de ser rich, y encara me 'n sobrava.

—Bé, devía menjar escayola y panís.

—No ho crégui... miri 'l diari y hi veurá casas de dispesas á 5 pessetas setmanals y encara fan desquiento.

—Bé... com jo no sé llegir...

—Donchs, com deya... jo ab las vuyt pessetas estava com aquesta sardina qu' ara acaba de passar, qu' es alló de com peix á l' aygua.

—No l' he vista.

—Ja s' ha ficat al cau.

—Segueixi, segueixi.

—Donchs jo, encara que molt felís era ambiciós... sempre somniava caixas plenas d' or, donas hermosas, qu' era concejal, que viatjava en wagóns de primera... en fi...

—Somniant, també n' he sigut algun cop jo de rich.

—Un día la fortuna devía estar cremada d' alguna cosa; y va dir: ¿vols ser rich? Donchs 'n serás; y á l' hora menos pensada m' arriba la noticia de la mort d' un tio de l' Habana deixantme un capital fabulós adquirít fabricant cocas de Vilafranca á la capital de las Antillas.

—A mi m' agradan mo t.

—La meva ambició va quedar satisfeta... Al cap de poch temps vaig casarme ab una dona divina! C ntava couplets en lo Eden-Concert y tenia molt bonas carns. Vam viatjar... al any vaig ser regidor, tenint molts regalos; lo Marqués d' Ayerbe 'm va regalar una *anguila* que pesava mes de tres tersas... Vaig ferme 'i panteón que os he dit... en fi, vaig conseguir tot quant en mos somnis d' or havia desitjat.

—¡Quina vinya!

—Espereus... qu' ara ve lo bo. Quan estava en lo mes plé dels meus gustos, lo dia de la batalla de flors, que ja os ne deveu recordar, van tirarme un ram de rosas á la cara y una puxa va bujdarme aquest ull.

—Aixó ray! Encara os ne quedava un altre.

—Ja convalescent, vaig far un viatge á Italia y en un xoque de trens, se 'm va agafá aquesta cama entre 'l pujador del w gó y un poste de telégraf, ficánsem á demés dntre 'l ventre, no sé com, una caixa de sardinas de Nantes y un tros de lloquet que s' estava en aquell moment menjant una senyora inglesa, que va sortir del trance no mes que ab la pérdua del esmorsar, y un mugró que mes tart se 'l va trovar lo maquinista en la butxaca de l' armilla.

Van estar dos mesos pera serrarme la cama y ferme

La extracció de la capsula al hospital de Milán; lo llonguet encara li tinch y á mida que 's va secant 'm dona mes arrebatos.

Arribo per fi á Barcelona després d' aquestas tragedias, y trovo la casa vuyda y á la senyora que m' havia fugit ab un tinent de carrabiners; ne dono part, y als tres dias 'm trova al Passeig de Colón quan jo 'm palpava 'l llonguet qu' aquell dia 'm molestava molt, y sense preguntarme pel ben estar, 'm va doná una pallissa que vaig fer llit deu ó dotze dias.

Ahir 'm trovava molt malament del llonguet y vaig aná á trová 'l metje, que 'm digué que era necessari que se 'm fés una operació quirúrgica molt delicada ab la extrangulació de dos budells y la desviació del recte, ab la anyadidura de que, cas de quedar be de la operació, no podia en lo que 'm resta de vida menjar altra cosa que b'edas bullidas, vegetal que sols parlarmen ja 'm fa arrojar quant tinch en lo cos.

Ara sabeu lo motiu perque he resolt posar lo meu cos en infusió en aquestas ayguas y lo meu terror á quant tingui visos d' opulencia y riquesa. D'heume ara, si desp. és d' escoltar lo meu relato os quedan ganas de matarvos guanyant com guanyeu nou pessetas cada setmana.

—Fem una cosa...—vaig dir jo allavors després de haverlo escoltat y posant una cama demunt de l' altra.

—Qué?

—Vos 'm feu hereu del panteón .. feumen de tot lo que teniu y probaré á veurer si á mí 'm va millor.

—No; 'm creu ía ser cómplice de la vostra desgracia. D'ns del panteón sé que hi estareu molt be y no tindreu may moiu de malehirme, y sens deixarme replicar y extenentme un paperet tal com m' havia promés, fetme amo de la prenda, fa un capbussó y va desapareixer al fons del mar.

Jo vaig retirar m' d' aquell lloch bastant imposat y ara busco qui 'm compri l' herencia d'aque'l bon home tan rich com de gracia.

Ja ho he anunciat quinze dias al *Diluvi* y per ara ningú m' hi ha posat preu.

S. saben algú que 'n necessiti un, ja avisarán.

Pel preu no renyiré.n.

SERRALLONGA.

Fullas y Flors

Aplech de Poesías
DE

FRANCESCH MARULL

coleccionadas en un tomet 1/4 de 112 páginas esmeradamente impresas ab portada á 4 tintas.

PREU: 2 RALS

De venda en nostra Administració y en casa tots los corresponsals de LA TOMASA.

La Guerra

SONET

—= Dedicat á mom amich lo jove poeta =—

Rafel Alonso

SOMNIAVA que 'm trobava jo á la Gloria voltat de serafins de bella testa, mentres que 'ls ángels, ab gays cants de festa, me feyan olvidar del mon l' escoria.

Pero 'm vingué 'l recort á la memoria, (que va ferir mon cor com fina aresta, de la guerra, que com forta tempesta, obté sobre 'ls mortals crudel victoria.

—¿Quan iugirá, per fi, la guerra fera de la terra?—jo, trist, me preguntava, y un ángel d' hermosura verdadera endevinant ma pena contestava:

—¿Quan fugi l' Ignorancia de la terra, ab ella fugirá també la Guerra!

Gracia, 1895.

FRANCISCO LLENAS.

Exposició Parés en l' any 1895

TRES firmas brillan en l' actual Exposició Parés ab totas las qualitats qu' han fet l' anomenada dels seus autors: la d'en Baixeras, 'n Mas y Fontdevila y la d' en Ribera.

Aquell pagés carregat ab lo feix, portant l' olla que ha contingut 'l brená explica la vida treballadora y monótona de la gent del camp que segueix calmosa lo camí de la vida. La noya guardant ocas es un idili molt sentit, y la dama d' en Ribera acusa un colorista de primera forsa, y un pintor d' exquisita y delicada factura.

Ve en segona fila en Llimona ab sos quadros tristos y propis per fer perdre 'l gust á la vida, en Mes-tres que demostra molt adelanto, en Graner á qui casi li podrián dir l' artista de la nit, en Meifren y l' Urgell que envers de titulá sos quadros *escuela romántica*, podria titularlos *escuela comercial*.

En Gari ha adelantat.

En cambi en Masriera, en Tamburini y en Lorenz-le están dintre un período de innegable decadencia.

Pero 'l clou de l' exposició para 'ls aficionats á riure es l' obra d'en Bertrán titulada «Discípulos de Terp-sicore», aquesta senyora s' hi veurá ab travalls per ensenyá deixeples de tants diferents tamanyos. En Pi-nós Comes també hi envía la seva noietta cómica en companyia d' algun modernista dels de nova cullita.

En Rosiñol s' interna en la pintura nebulosa y simbólica incomprendible para 'ls que no están iniciats en los dogmas del *ou ferrat*.

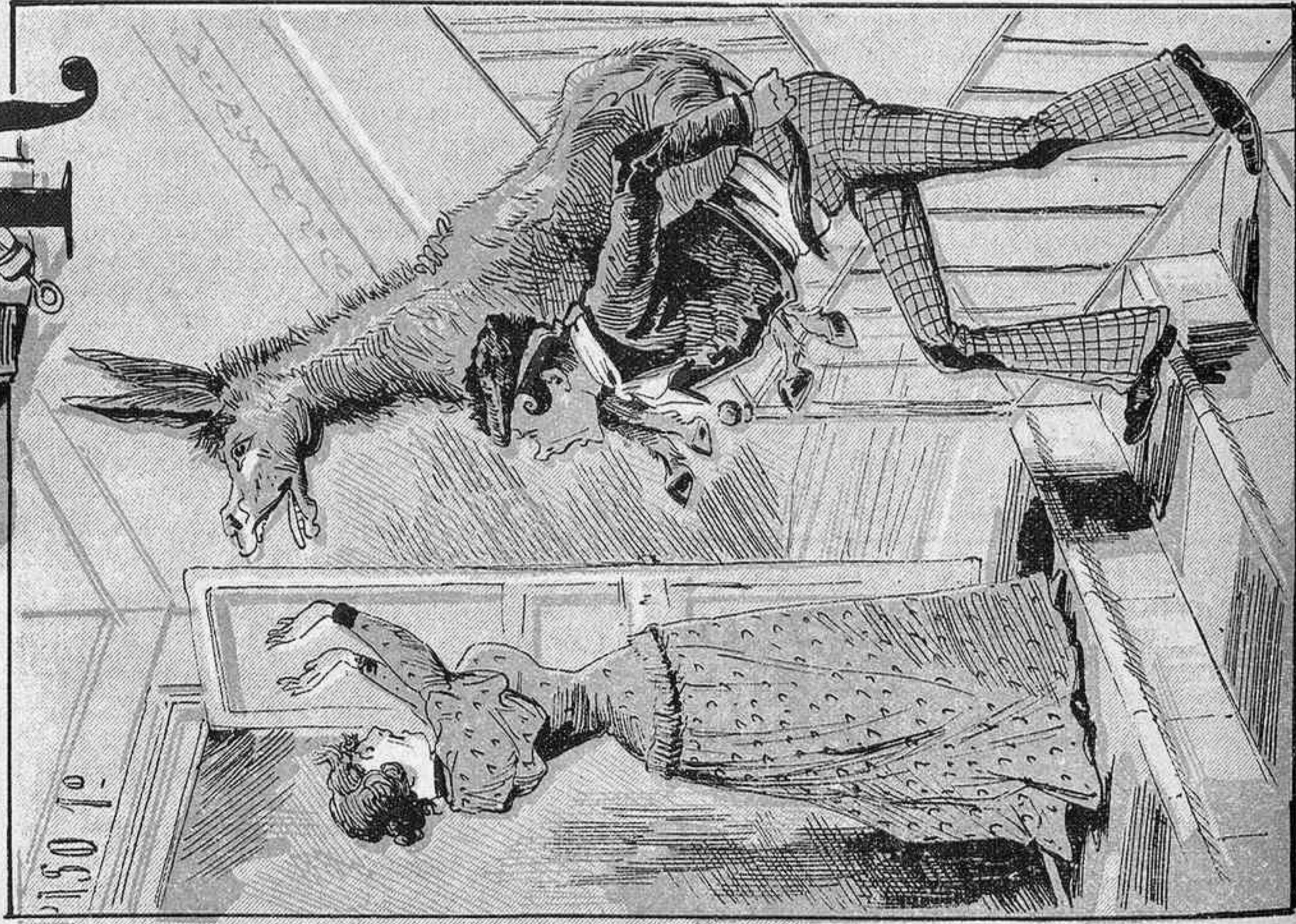
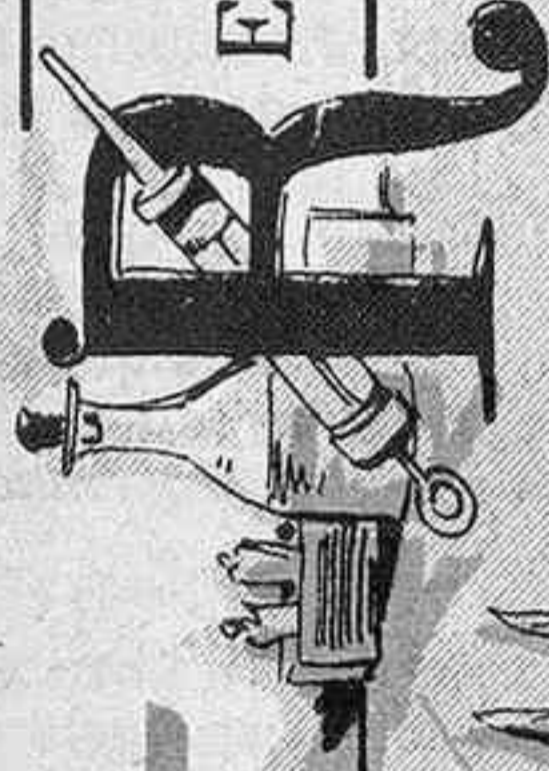
També es digne de menció lo jove pintor Nonell que ab sos quadrets *Boyraysol de tarde* revela ser de la fusta dels fermes revolucionaris de la moderna escola impresionista.

Ja ab lo llápis hem tingut ocasió d' apreciar lo que val y lo que promet dit artista, puig te dibuixos originals que no crech 's dones de menos de firmarlos lo mateix *Forain*.

Lo demás es de poca importancia salvo un retrato d' en Caba que per ser un peu forsat no entra baix lo domini de la crítica y un quadret miniaturat d' en Domingo, presentat ab mes pretensions de las que realment corresponen al poch mérit del quadret.

L' EMBLANQUINADOR.

EMEY PER LA DIFTERIA

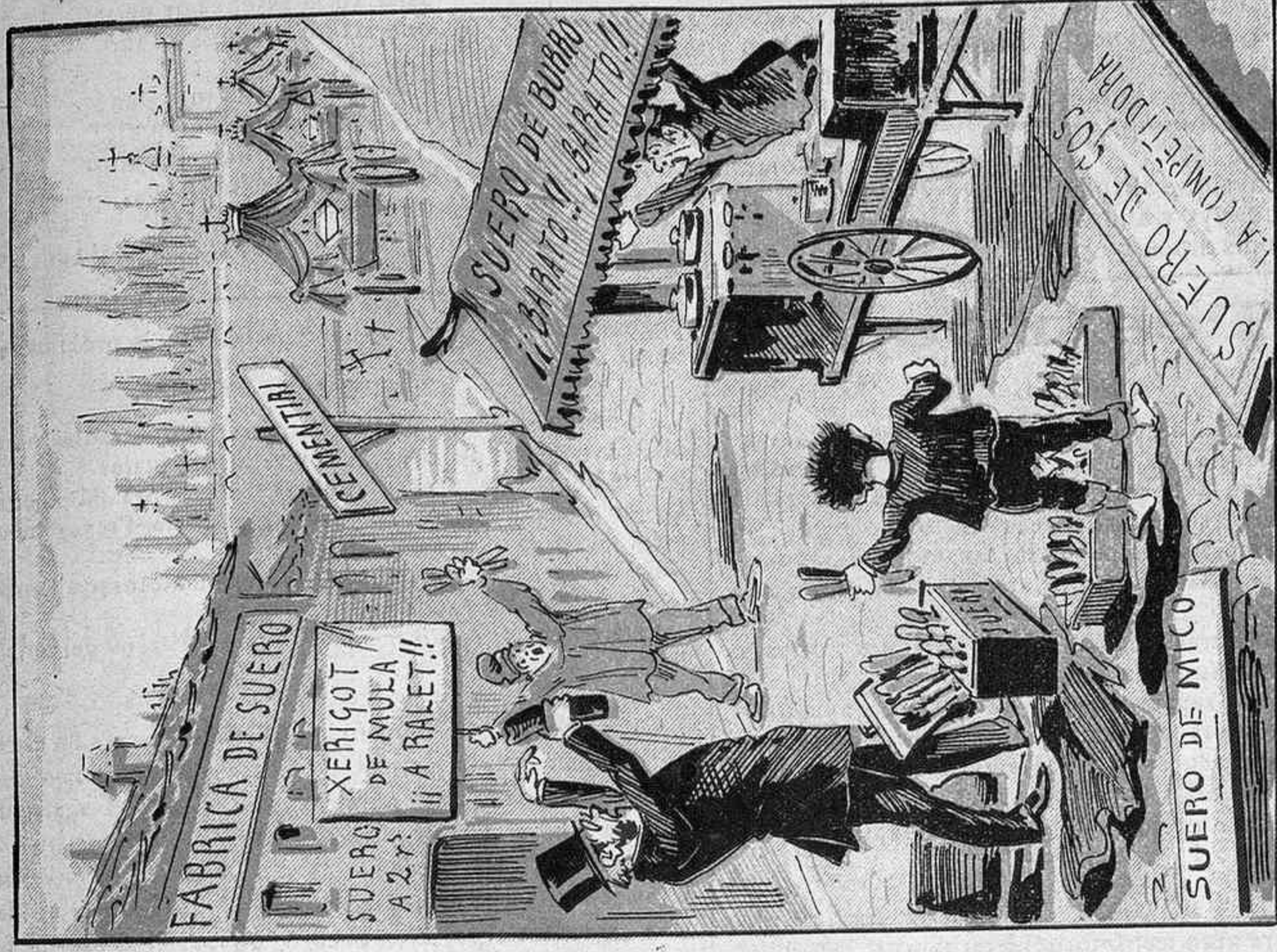
— Payeta: ¡Ahont vols que te 'l fiqui?
— ¡Reyna santíssim! Però qu' es airó?
— ¡No t' espantis, donal M' hi diu que aquí vin un
registrador que busca rucs per fer xarigot y 'l hi porto
aquet... ¡ahont vols que te 'l fiqui?

— Fássim el favor de posarme deu cèntims d' aquié
xarigot que 'is meijes ne diuhen... ne diuhen... suro.
Es per...
— Gracias y dispensi.
de ir al estoré

Armonías Galeno-periodísticas á propósito de las dis-
tintas apreciaciones ab que ha sigut acullit pels sabis de
casa, lo portentós descubrimient contra la difteria.

— Vels'hi aquí lo que aviat trobarém per molts ca-
rrers si las Autoritais no s' espavilan. De burro, de gat,
de gos ó de mico; de tot ne farán xarigot... ¡Y las po-
bres criaturas, farán vía mes que may pel camí del ce-
mentiri..

1895

DESD' que, possessió prenent,
á lo temps posá son jou,
cal confessar que l' any nou
ho fá forsa malament.
Dels céntims, las pessas grans,
ha fet moguésen bronquina;
á la plata filipina
la fa valer menys que abans;
ha comés mil danys y abusos
ab nostres propis dinés

y 'ns ha clavat un revés
ab los duros andalousos.
Munts y prats de blanch vestí,
esquitxant neu y mes neu;
pará trens per tot arreu
y 'ns doná frets á desdí.
Privá als obrers molts jornals,
mostrant sé un any dels mes vagos,
y ha fet morts, y ha fet estragos,
engegant cent temporals.
Segóns nos vá demostrant,

ja 'ls dich que 'ns hém ben lluhít:
¿si aixó fá essent tan petít,
que fará quan siga gran?

No mes som á mitj Jané
y ja tothom ha prés mal:
¿sort que pel mes de Febré
nos dará per riurer bé
tres días de Carnavall!

FRANCESCH MARULL.

Teatros

PRINCIPAL

Diumenge últim se despedí de nostre públich la companyia Tubau-Palencia, y 'ls molts aplausos y cridades en escena que 's feren á la eminent actriu després que recitá del modo magistral sols en ella peculiar, lo monólech *¡Sin vergüenza!*, son mostrás palpables de las moltíssimas simpatias qu' envers nosaltres té dita artista, aixís com també la companyia.

Encar que ara se trasladi, sabém que prompte tindrem lo gust de poderla aplaudir de nou.

Pera dissapte 's prepara lo debut de la companyia lírica á qual frente hi figura la tan aplaudida Sofia Romero, y de ja que 'n forman part las tiples Dominica Martínez y Rosario Vivero y los Srs. Tormo, Miralles, Bolumar y Grajales, la que deuen explotar lo repertori Chapí.

LICEO

La célebre Darclée ab *Manon* y *Cavalleria Rusticana* ha lograt que nostre gran teatro tornés á recobrar l' exp endor d' altres gloriosos temps, per lo que no podém menos que felicitar al Sr. Bernis per l' acert que tingué al contractar á tan eminent artista.

Die Puppenfee ha alternat ab dita celebritat, sent lo verdader regositj de la gente menuda, principalment la moníssima *Stochetti* en lo bebé que *parla papá é mamá*.

Creyém que, com diguerem en lo número passat, hi ha ball per temps y que la contaduria s' hi possará bona.

Per ahir estava anunciat l' estreno de la ópera en 2 actes del mestre Leoncavallo, titulada *I pagliacci*, que en Italia ha causat verdader furor, prenent part en son desempenyo la eminent Darclée, los tenors Masin y Gennari y los barítonos Aragó y Hernández.

Pera demá anuncia lo seu benefici la Darclée ab escullidíssim programa, formantne part *I pagliacci*, tercer acte de *Manon*, duo de *Gli Ugonotti* y ária de las joyas de *Faust*.

Ab las simpatias que s' ha sabut captar, no cal dir si lo dia 25 de Janer serà de verdader recort com á solemnitat musical.

NOVETATS

Dissapte passat s' estrená un quadro dramítich original del llorejat poeta D. Ferrán Agulló que té per titol: *El Somalenti de Girona*.

La nota patriótica hi está acentuadíssima; es mes sentit que pensar; está ben escrit y senzillament desenvolupat.... Tot aixó feu que sigués aplaudidíssim y cridat son autor al palco escénich.

Lo desempenyo notable, com es costum en la companyia.

Está pròxim á estrenarse un drama original del dis ingit escriptor de Tarrassa D. Joaquim Marinello, anomenat: *Lo fill del treball*, del que ne tenim las millors noticias.

La segona representació del graciós monólech *¡Si Senyors!* de 'n Barbany, valgué un' altra ovació á la senyoreta Sala y al autor.

En 'os tallers de pintura, sastrería y altres s' está treballant activament pera la obra de màgica *La redoma encantada*, havent comensat ja los ensajos la companyia á fi de

poguer estrenar tan notable espectacle en la pròxima setmana.

ROMEA

Lo benefici del Sr. Goula en aquest teatro resultá notable, sent objecte de magnífichs y valiosos regalos.

Pera demá divendres s' anuncia 'l de la Sra. Monner ab *La Parentela* y *La vaquera de la piga rossa*. Preveyém un plé.

En la *reprise* de *Senyora y Majora* varen alcansar aplausos los Srs. Soler y Santolaria.

Está en estudi *Lo diner* del Sr. Pous y *L' abim* del senyor Reig.

TÍVOLI

Com á novetat, la companyia Cubas-Las Santas ha estrenat en nostra capital la sarsuela *El dia de la Ascension*, que pera la confecció del llibret sos autors debían agafar un xich de *Dos canarios de café*, altre de *Los Africanistas*, *Toros de puntas*, *Un drama en los aires* (novela de Julio Verne) y lo resto de tot lo dolent que corre en los teatrets de Madrid, y de son conjunt ne sortí un pastel capás de fer aburrir al pacientíssim Job.

Los mestres de la música secundaren dignament á los de la lletra.

Ab tants valiosos elements, no siguié estrany lo favor que va mereixer del públich.

Com lo género que explota la companyia ja es molt conegut y gastar, creyém que per arribar á port haurán de buscar novas obras y de pés pera son refugi, ó sino... s' estrellará.

Celebraríam no ser profetas,

Escritas las anteriors ratllas, hem sabut que s' está ensajant la obra mitológica y de gran espectacle *Los Dioses del Olimpo*, á fi de poderse representar en lo pròxim dissapte.

Si la companyia usa del desprendiment degut y porta ben ensajadas sas parts corresponentas, augurém un gran éxit y colossals entradas.

CATALUNYA

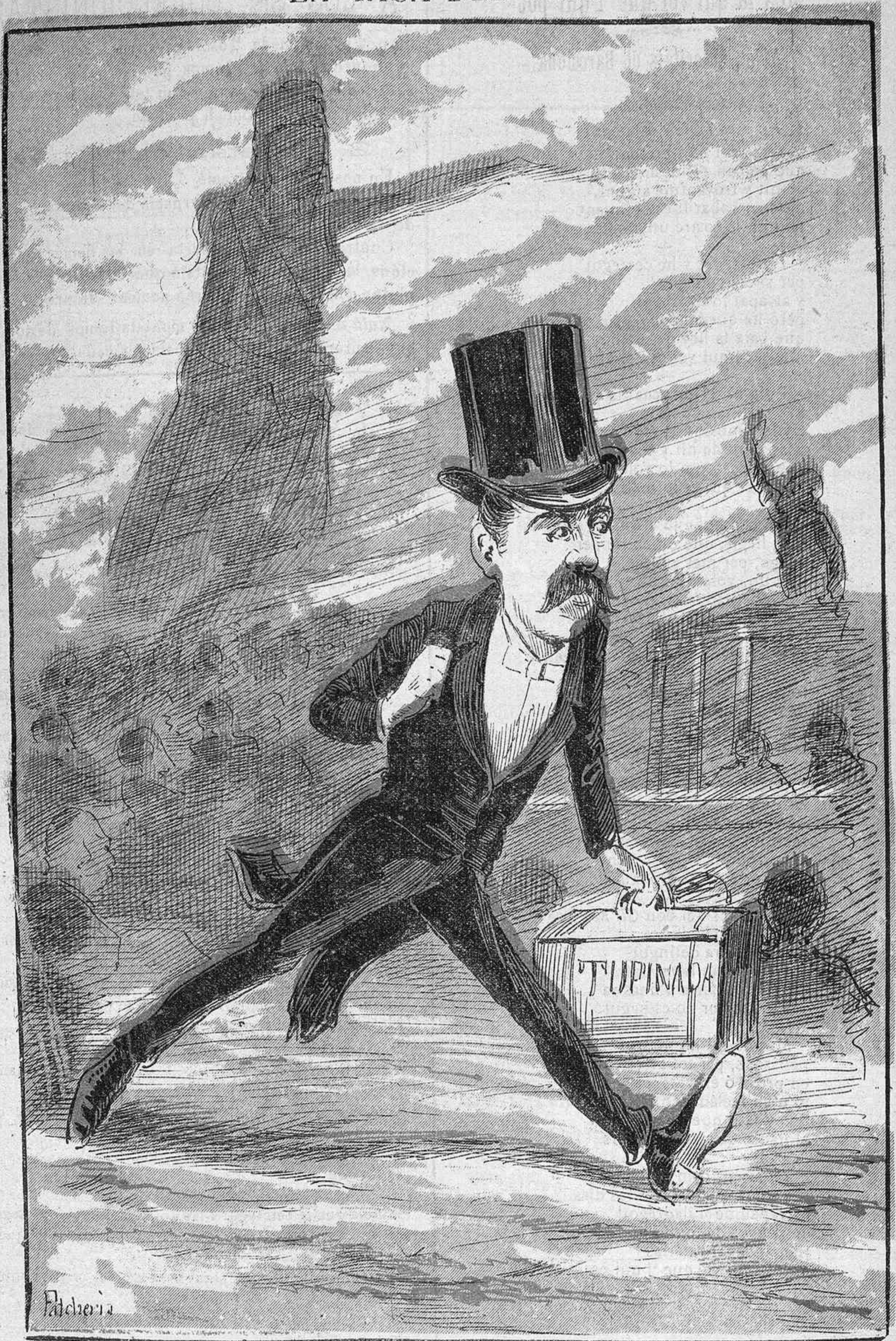
La numerosa y escullidíssima concurrencia qu' omplena aquest elegant teatro en la nit del dimars últim, demostrá ab la viva ansietat que era esperada la *Troupe de tableaux vivants* y hem de confessar que si be halagá per lo artísticament presentats, ja que ells eran cópia exacta de quadros notables de's millors pintors, la fredor del públich va demostrar qu' esperava altre resultat, ó mes ben dit, altres assumptos ja mitológichs, ja cómichs, pero que hi entrés un bon número de *jembras* en que puguessin fer presentació tota la *troupe*, ja que d' aquest modo á la par que halagar á la vista ho haurían fet a altres *sentits* tant ó mes necessaris é indispensables á certa classe d' espectacles.

De nosaltres podém dir que mes que museus *vivants* com are son moda, preferim als quadros de plat giratori que tant s' acredita la companyia danesa en lo Circo Barcelonés. Creyém que nostra opinió serà la mes general.

Donadas las mostrás de inteligencia de l' empresari senyor Molas, creyém que prompte sabrá trobar la revenja ab espectacle idóneo per la lluhida concurrencia que frequenta aquest teatro.

UN CÓMICH RETIRAT.

LA CASA DEL VEHI

—Els 'm diuen *Casi-miro* v jo 'ls diu *Casi-teveo* y., abans de rebre *Guillen!*

Mes fá qui vol que 'l qui pot

A las Autoritats de Barcelona

UN mes ha fet justament lo setze del mes present, que per un pis desllogat de nit y trovantme ausent, me han robat l' establiment fent en lo sostre un forat.

Prou só fet y he corregut per si era conegut y atrapat lo lladregot, pero he quedat convensut que baix la lley del embut mes fa 'l qui vol que 'l qui pot.

Puig ni 'ls governants del día, ni l' astuta policia civils y mossos d' esquadra, passeijant de nit y día, han pogut, com jo voldría sapiguer qui es lo meu lladre.

En cambi en lo «Noticier» (1) vaig llegir, que un extranger *Belga*, per mes apurar, que un, volenthi un timo fer, lo Gobernador sever maná al timador buscar.

Y en menos que canta un gall, fou, (sent cosa de treball) lo lladre cassat al vol, demostrantme al cap de vall que en la justícia al detall fa mes que 'l qui pot, qui vol.

Es dir, que sent *Alemán*, *Belga* ó fill del *Indostán* lo serveixen tot seguit. Mentres jo qu' estich trinant al lladre que vaig buscant tinch que dirli: ¡Bona nit!

En temps del bon *Gil Maestre* sent la policia destre tot lladre era detingut, ara 'ns roban la *minestra* per terrat, porta ó sinestra y 'l malfactor no es hagut.

Mes de mí no se 'n riuréu polissóns, per tot arreu en prosa ó en vers, cada mes, lo meu reclam sentiréu fins y tant que no atrapeu al lladre dels meus diners.

Y plorant com *Jeremias* vos tinch que dir tots los días ¡Atrapeume 'l lladregot! deixeuvos de tonterias. ¡Per indagar raterias mes fa qui vol que 'l qui pot.

JOSEPH MARÍA POUS.

(1) O El Noticiero, diga'li H.

A LOS Srs. COLECCIONISTAS

de nostra estimada TOMASA los fem á saber que pera la enquadernació dels tomos publicats anyalment, hem confeccionat elegantas tapas en tela y á dos tintas (or y negro) per l' económic preu de

2 pessetas cada una

En nostra Adminstració, 5, *Sant Ramón*, 5, se reben encárrechs pera la enquadernació dels mateixos á rahó de 2 50 pessetas en conjunt.

Contra la costum establerta en las demás publicacions, los números atrassats ó que 'ls faltin pera completar coleccions, no sufriran aument de preu.

Nota important.—Tenim montats tomos de tots los anys anteriors al preu de 7 pessetas cada un.

La tan distingida societat *Centro Cómico Lírico* que mensualment dona funcions cómic-dramáticas en lo elegant teatro de *Novedats* y que ha lograt ser lo centro de la bona societat barcelonesa, ha anunciat pera 'l present any, tres balls

extraordinaris de máscara, los quals tindrán lloch en la espayosa platea de dit teatro en las nits dels días 1, 16 y 23 del próxim Febrer; havent contractat pera major lluhiment la tan aplaudida *Banda Municipal* que ab tant acert dirigeix lo Sr. *Rodoreda*.

Ab tants bons auspícis, ab fonament creyém que com altres anys deixarà lo *Centro Cómico Lírico* grat recort als aymants de *Terpsicore*.

—*—
Sembla que 'ls jesuitas tractan també de ficar lo nas en *Alemania*.

Diu un periódich qu' aviat invadirán lo mon. Millor!... 'ns hem farém tots y allavors tots serém iguals. Es lo gran modo pera perdrerls de vista.

—*—
A *Lot*, un mestre va matar á la seva sogra suicidantse després.

Aixó si que no 's compagina. Lo modo de fugir d' ella era quedarse y no anarli al darrera.

Aixó es que 's debia quedar ab gana. ¡Quin odil

—*—
Semb'la que ja ha caygut á las grapas dels seus perseguidors lo capellá *Cesáreo*, autor de l' assassinat d' aquella pobre dona.

Aveyam quina haurá sigut la causa del crim d' aquest mestre.

Jo ja m' ho penso.

¡Trieu, que belluga!

—*—

Ja 's comensa á donar alguna importancia al sabi microbista doctor Ferrán per sos *estimables* colegas.
Al últim han caygut del burro gracias al *suero* d' aquest animal.

Encar que ¡bátua nell!
no 'ls agradi gayre 'l ferho,
si volen aplicá 'l *suero*,
han de raurer tots á n' éll.

*
*
*

Ja no tenim *Pajarera*.
Ahont vo'arán ara 'ls aucells, perque d' aquesta classe de establiments es lo punt topogràfich lo que crida la atenció del públich.
Algo pescará l' Alhambra y lo Sr. Ignaci.

*
*
*

Ha mort de gana un mestre d' estudi á Andalussia.
Que haya un cadáver más que se n' hi endona al causant d' aquesta desgracia?
Com qu' éll deu *afartarse* be...

*
*
*

Lo Sr. Cas'elar, al contestar á la Academia de Ciencias Morals y Políticas de Paris en rahó d' haberlo nombrat soci honorari, ha dit que aquest nomenament lo deu al amor de la Fransa y á la influencia recíproca qu' exerceixen en los dos paissos las ideas republicanas.

Si acás, las ensarronarás á n' ell; nosaltres lo que 't dem es molt *curricau*.
¿Sabs qu' es? fil.

*
*
*

Segueix estacionada la malaltia de D. Frederich Soler (Pitarra).

*
*
*

Hem rebut lo n.º 51 de *El Comiquito*, que 's publica en Valencia, lo que á un escullit sumari teatral, publica un fragment de *Mujer y Reina*, sarsuela que actualment es l' éxit de Madrit, y ademés un moviment artístich bastant complet de tots gèneros com ópera, sarsuela y declamació.

*
*
*

Ara tindrem encants los dimars, dijous y dissabtes de cada setmana en la Plassa de Sant Sebastiá y carrer del Consulat.

¡Ben pensat!

Perque poch temps á veuir,
ó jo sé pensar molt poch,
ó aquest será l' únich lloch
hont 'ns podrém assortir.

A las botigas no mes hi podrá anar á assortirse lo Govern que ja tindrà lo diner de tots los espanyols.

BIBLIOGRAFIA

Hem rebut un exemplar de *Lo Llicenciat* monólech trágich en un acte y en vers, original de Joan Garriga Grau que sigué estrenat ab aplauso en lo Teatro Bardonés de Badalona, ia nit del 18 de Mars de 1894.

També hem sigut favorecuts ab l' *Anuari Catalá* de 1895, colleccionat per Joan Umbert ab travalls dels mes distingits escriptors novel's, (y entre aquestos, *modestia aparte*, s' hi conté lo colleccionador).

Abduas publicacions se venen en las principals llibrerias al preu de 2 rals, cada una.

—

Lo Sr. Ximeno director-propietari del periódich *Lo Teatro Regional*, ha tingut la amabilitat de remetrens las obras darrerament publicadas en son cada dia mes interessant folletí.

Entre ellas hí figuran *La dama de Reus* drama en 3 actes de Manel Rocamora, *Un rey de pega* monólech lírich de Enrich Molina, *La pescateria*, sainete de Mirabent y Mestres y *La Casamentera* joguina de Conrat Roure.

Al darli las gracias per sa atenció, no podém menos de felicitarlo per l' acert que demostra en escullir las obras com també per la importancia que representa ja dit folletí, puig actualment porta editadas mes de 30 obras distintas, lo que constitueix un verdader arxiu.

Telegramas tranquilisadors

*
*
*

Sevilla, 23.—8 matí.—En lo Banch ha tingut lloch un robo de 41,000 duros.

Aixó del pico demostra que no n' han robat més, perque no n' hi havia més.

Verin, 23.—9 id.—La inundació del Zaruaga ha deixat moltes casas amenassant ruina, tementse qu' ocurreixin desgracias.

Sort que 's creu que lo govern las farà novas y los deixarà lliures de contribució per tres ó quatre anys.

Madrit, 23.—10 id.—'S parla de si la Reyna 's nega á concedir grans creus ni titols lo dia del sant de D. Alfonso. Alguns diuen que se n' han dat tantas qu' es que ja no 'n quedan.

Id, 23.—11 id.—(Urgentíssim) Sembla que s' ha acordat l' ascens del Sr. Lopez Dominguez.
'S permeterá fer lluminarias á totas las poblacions de Espanya hont hi hagi *cera*.

Id, 23.—12 id.—Lo dijous ó siga demá las seccions del Senat 's reunirá per *tornar á remenar lo de las murallas*. Quan 's gastí una cullera se 'n agafará un altra.

LA TOMASA

*
*
*

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 »
Extranger, id.	2'50 »
Número corrent.	0'10 »

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigirse á l' Administració y Redacció del periódich.

—LITOGRAFIA BARCELONESA—
de Ramón Estany
5, Carrer de Sant Ramon, 5—BARCELONA

DE MONTANYA

—Acóstat Llúcia, que 'ns escalfarém.
—Prou que 'ns escalfém al llit cada dia

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Beguda trovarás tú
en *hi*;
vocal veurás que dona
segona;
y nota musical es
la tres.

Si no endevinas ma xarada
t' ho diré d' altra manera:
prima segona y tercera
es la flor que mes m' agrada.

LLUIS VIOLA.

COMBINACIÓ NUMÉRICA

. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .

Omplir los pichs ab números de ma-
nera que multiplicats horisontal, ver-
tical y diagonalment l' un ab l' altre,
los de cada ratlla donguin totas ellas
un producte de 5040.

A. BALAGUÉ.

ANÁGRAMA

La *Tot* filla d' en Pasqual,
jugant ahí al demati
ab la noya d' en Crispí,
ab una *tot* se feu mal.

CINTET BARRERA.

TRENCA-CAPS

Ana Medrea

Ciot.

Formar ab aquestas lletras lo nom y
apellido de una aplaudida actriu.

M. EMULAP.

LOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7 8 9 - Nom de dona.
7 3 4 6 5 2 8 0 - »
1 5 2 8 7 8 9 - »
3 2 9 2 2 9 - »
1 2 3 4 9 - »
9 1 4 9 - »
9 6 9 - »
1 5 - »
3 - »

BÈRNABÉ LLORENS.

GEROGLIFICH

×
VI II
LOS
I
TTTTT
T

NOY DE SANS

SOLUCIONS

À LO INSERTAT EN LO NUMERO 333

Xarada conversa — *A de-la i-da.*
Endevinalla. — *Lo Bolado*
Barrinament. — *Ous del dia.*
Quadrat numérich. — $\begin{matrix} 2 & 6 & 5 & 3 \\ 6 & 3 & 2 & 5 \\ 3 & 5 & 6 & 2 \\ 5 & 2 & 3 & 6 \\ \hline 16 & 16 & 16 & 16 \end{matrix}$

Geroglifich. — *Per banyistas à Caldas.*
Logogrifo numérich. — *Darnius.*

Lit. Barcelonesa de Ramón Estany
=5, Sant Ramon, 5 —BARCELONA=